

Маргарита Миколаївна Михайлик – курсант III курсу Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Геннадій Геннадійович Дедурін – доцент кафедри теорії та історії держави і права Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ ТА ЄС: ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

Євроінтеграція – це світоглядний вибір України. У системі зовнішньополітичних пріоритетів нашої країни вона посідає особливе місце. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій правової держави в Україні [1]. З’ясування основних етапів співробітництва між Україною та Європейським Союзом представляє неабиякий інтерес, бо, і це було доведено нашими сусідами – Польщею, Словаччиною, Угорщиною, європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, викоренення корупції, приведення правової системи у відповідність до міжнародних гуманітарних стандартів.

Правовою основою відносин між Україною та ЄС стала підписана ще у червні 1994 року Угода про партнерство та співробітництво (набула чинності у березні 1998 р.). Цим актом було започатковано співробітництво з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань.

У 2002 р. Україна отримала статус «спеціального сусіда» ЄС. Але настрої «єврооптимістів» істотно погіршила заява тодішнього президента Єврокомісії Романа Проді, який зазначив, що не бачить України навіть у розширеному переліку країн-кандидатів на вступ до ЄС [3, с. 117].

З 2007 р. розпочалися переговори щодо підписання Договору про асоціацію між Україною та ЄС. Певним успіхом слід вважати те, що у травні 2009 р. Україна стає членом програми «Східне партнерство», ініціаторами якої виступили Польща і Швеція.

За часів президентства В. Януковича євроінтеграційні наміри України продовжували декларуватися, але серйозних успіхів у цьому напрямку досягнуто не було. Проривом мав стати європейський саміт «Східного партнерства» у Вільнюсі у листопаді 2013 р. Проте рішення уряду М. Азарова призупинити підготовку підписання Угоди про асоціацію, вивело на вулиці людей та стало каталізатором початку Євромайдану.

У березні 2014 р. було підписано політичну частину Угоди про асоціацію. Обраний у травні 2014 р. президент П. Порошенко одразу наголосив на необхідності продовжувати курс на інтеграцію з Європейським Союзом, а у червні 2014 р. відбулося підписання економічної частини Угоди [3, с. 82]. Для її вступу у законну силу, вона мала бути імplementована усіма країнами – учасниками ЄС. Проте, несприятливі для України результати референдуму у Нідерландах дещо загальмували цей процес. Через це, у повному обсязі угода про Асоціацію почала діяти лише з 1 вересня 2017 року.

На сьогодні в рамках УПС визначено 7 пріоритетів співпраці між Україною та ЄС: енергетика, торгівля та інвестиції, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу, охорона навколишнього середовища, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, співпраця у сфері науки, технологій та космосу [2, с. 307].

Підтриманню партнерського діалогу з ЄС сприяють щорічне проведення самітів Україна – ЄС за участю Президента України; Ради з питань співробітництва за участю Прем'єр-міністра України; Комітету з питань співробітництва; Комітету парламентського співробітництва; постійних експертних консультацій. Між Україною та ЄС щорічно відбувається понад 80 офіційних зустрічей та консультацій на високому і експертному рівнях [3, с. 9].

Серед безперечних позитивів у відносинах Києва та Брюсселя можна назвати: розширення торговельних преференцій для України, що стосуються збільшення квот на експорт продукції українського АПК і зниження мит на промислову продукцію; початок з 1 січня 2016 р. дії Зони вільної торгівлі; запровадження Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України, яке набуло чинності з 11 червня 2017 року.

Разом із тим, не можна не зазначити, що для України імplementація угоди про Асоціацію в умовах глибокого економічного спаду та ведення воєнних дій є надзвичайно складним завданням, що породжує безліч протиріч і викликів як для економічної політики, так і необхідних трансформацій правового поля [4, с. 49].

У вересні 2018 р. президентом П. Порошенком було запропоновано закріпити безальтернативність для України євроінтеграційного курсу, шляхом внесення відповідних змін до Конституції. Голова держави мотивував це тим, що ЄС є ключовим зовнішнім чинником національної безпеки, взірцем для побудови економічної системи та політичних інститутів, рушієм інституційних перетворень і донором для надання економічної допомоги. У лютому 2019 року Верховна Рада України більшістю голосів внесла відповідні зміни до Конституції, закріпивши стратегічний курс України на вступ до Євросоюзу та зробивши

неможливим його зміну. Ці зміни не гарантують нашій країні членства у ЄС, але переконливо свідчать про незворотність євроінтеграційних процесів у нашій державі.

Література

1. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnij-stand-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350
2. Палагнюк Ю. Державна євроінтеграційна політика України: теорія, методологія, механізми. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 392 с.
3. Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 324 с.
4. Чабак О. Правова гармонізація як необхідна складова євроінтеграційних процесів України. *Юридичний вісник*. – 2014. – №3. – С. 46-50.

Ярослав Ігорович Морозов – студент I курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: Юлія Сергіївна Размстаєва – кандидат юридичних наук, асистент кафедри теорії і філософії права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЮРИДИЧНА РІВНІСТЬ ТА РЕЛІГІЙНА СВОБОДА

Актуальним на сьогодні є питання юридичної рівності у сучасному суспільстві, зокрема у відношенні з релігійною свободою. Існує багато підходів щодо осмислення рівності як основоположного принципу права. Однією з концепцій є те, що «до однойменних суб'єктів не можуть застосовуватися будь-які розрізнення, винятки, обмеження чи переваги з огляду на певні їх властивості. Зміст цього принципу виявляється у рівності прав і свобод; рівності юридичних властивостей, у межах яких суб'єкти права здійснюють свою діяльність; в рівності перед законом і судом» [1]. Слід зазначити, що правова рівність є невід'ємною конституційною цінністю. Так, Конституція України закріплює рівність усіх людей у своїх правах та гідності, а також невідчужуваність і непорушність їх прав та свобод.

Але все ж у світській державі виникають труднощі у балансуванні релігійної свободи та рівності. Мається на увазі, перш за все, наявність дискримінації осіб за релігійною ознакою. Наприклад, відмова